

Rapport van de Commissie
van onderzoek inzake
de procedure van werving,
selectie en benoeming
van de voorzitter van het
Huis voor klokkenluiders

Rapport van de Commissie
van onderzoek inzake
de procedure van werving,
selectie en benoeming
van de voorzitter van het
Huis voor klokkenluiders

Inhoudsopgave

Samenvatting	5
1 Inleiding	7
1.1 Aanleiding en achtergrond van het onderzoek	8
1.2 Opdracht en samenstelling van de onderzoekscommissie	8
1.3 Werkwijze van de onderzoekscommissie	10
2 Wettelijk kader voor de werving, selectie en benoeming van de voorzitter van het Huis voor klokkenluiders	11
3 De procedure die heeft geleid tot de benoeming van de huidige voorzitter van het Huis voor klokkenluiders: een reconstructie	15
3.1 Inleiding	16
3.2 Fase 1: voorbereiding	16
3.3 Fase 2: werving	19
3.4 Fase 3: selectie en benoeming	20
4 De procedure die heeft geleid tot de benoeming van de huidige voorzitter van het Huis voor klokkenluiders: een beoordeling	23
4.1 Inleiding	24
4.2 Beoordeling van de gevolgde procedure	24
4.2.1 Totstandkoming van de profielschets	24
4.2.2 Adequaatheid van de gevolgde procedure	25
4.2.3 De open- en eerlijkheid van de gevolgde procedure	27
4.2.4 Het bespreken van ervaring met klokkenluiderszaken	28
4.2.5 De beoordeling van nevenactiviteiten	29
5 Conclusie en aanbevelingen	33
5.1 Conclusie	34
5.2 Aanbeveling 1: Betrokkenheid onafhankelijke derde bij de werving en selectie van nieuwe bestuursleden	34
5.3 Aanbeveling 2: Procedure beoordeling van nevenactiviteiten voorzitter	35
6 Bijlagen	37
6.1 Instellingsbesluit van de Commissie van onderzoek inzake de procedure van werving, selectie en benoeming van de voorzitter van het Huis voor klokkenluiders	38
6.2 Onderzoeksprotocol van de Commissie van onderzoek inzake de procedure van werving, selectie en benoeming van de voorzitter van het Huis voor klokkenluiders	42
6.3 Informatieprotocol	45
6.4 Lijst met functies van de leden van de Commissie van onderzoek inzake de procedure van werving, selectie en benoeming van de voorzitter van het Huis voor klokkenluiders	46

Samenvatting

Dit rapport bevat de resultaten van het onderzoek naar de procedure van werving, selectie en benoeming van de voorzitter van het Huis voor klokkenluiders. De aanleiding voor het onderzoek, dat is verricht tussen 1 februari en 1 mei 2019, bestond uit twee meldingen over vermoedens van misstanden (in de zin van de Wet Huis voor klokkenluiders) die bij de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) zijn gedaan.

De onderzoekscommissie heeft aan de onderzoeksopdracht gevolg gegeven door in haar onderzoek onder meer aandacht te besteden aan de onderwerpen die in de genoemde meldingen zijn aangedragen ter onderbouwing van het vermoeden van een misstand bij de werving-, selectie- en benoemingsprocedure van de huidige voorzitter van het Huis voor klokkenluiders. Concreet gaat het om de volgende onderwerpen: de totstandkoming van de profielschets, de adequaatheid van de gevolgde procedure, de open- en eerlijkheid van de gevolgde procedure, de mate waarin eerdere ervaringen van de kandidaten met klokkenluiderszaken aan de orde zijn geweest en de mate waarin nevenfuncties van de huidige voorzitter van het Huis voor klokkenluiders afdoende zijn beoordeeld.

In hoofdstuk 2 van dit rapport is het wettelijke kader van de werving, selectie en benoeming van de voorzitter van het Huis voor klokkenluiders beschreven. Daarbij is bijzondere aandacht geschonken aan de regels die betrekking hebben op de beoordeling van nevenfuncties van de voorzitter (en leden) van het bestuur van het Huis voor klokkenluiders.

Hoofdstuk 3 van het rapport bevat een chronologisch relaas van de werving- en selectieprocedure die heeft geleid tot de benoeming van de huidige voorzitter met ingang van 1 juli 2018. Die procedure valt uiteen in drie fases die zich uitstrekken van 7 februari 2018 tot en met 5 juli 2018, met dien verstande dat de beoordeling van de nevenfuncties van voorzitter op 12 februari 2019 tot een afronding is gekomen. Uit dit relaas blijkt onder meer dat de procedure is ondersteund door het Bureau van de Algemene Bestuursdienst (Bureau ABD).

Hoofdstuk 4 van het rapport bevat een beoordeling van de procedure die in hoofdstuk 3 is beschreven. Die beoordeling heeft betrekking op de hierboven genoemde onderwerpen.

De onderzoekscommissie is op basis van haar onderzoek van mening dat de werving- en selectieprocedure die heeft geleid tot de benoeming van de huidige voorzitter van het Huis voor klokkenluiders in essentie adequaat en objectief is uitgevoerd. De gemaakte keuzes zijn redelijk. Hierdoor is de ontstane vacature voor een voorzitter van het Huis voor klokkenluiders op een open en eerlijke wijze vervuld.

De onderzoekscommissie maakt daarbij twee kanttekeningen. Ten eerste vindt zij dat het de voorkeur verdient om een 'onafhankelijke derde' te betrekken bij de werving- en selectieprocedure. Met 'onafhankelijke derde' doelt de onderzoekscommissie op een persoon die geen banden heeft met een ministerie of het Huis voor klokkenluiders, of in ieder geval op enige afstand staat. Ten tweede is de onderzoekscommissie van mening dat de beoordeling van nevenactiviteiten door de Commissie incompatibiliteiten Huis voor klokkenluiders te laat heeft plaatsgevonden. Ten aanzien van elk van deze kanttekeningen heeft de onderzoekscommissie een aanbeveling opgenomen in hoofdstuk 5 van dit rapport.

Hoofdstuk

1

Inleiding

1.1 Aanleiding en achtergrond van het onderzoek

Bij brief van 19 december 2018 heeft de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) de Tweede Kamer geïnformeerd over twee meldingen over vermoedens van misstanden met betrekking tot het Huis voor klokkenluiders. Die meldingen zijn bij haar gedaan op 17 september 2018.¹ Het Huis voor klokkenluiders is een zelfstandig bestuursorgaan dat kort gezegd tot taken heeft het informeren, adviseren en ondersteunen van klokkenluiders die zich hebben gemeld bij het Huis en het verrichten van onderzoek naar vermoedens van misstanden in de werkomgeving van werknemers die bij het Huis onder de aandacht zijn gebracht.²

De meldingen die aan de Minister van BZK zijn gedaan hebben deels betrekking op het algemeen functioneren van het Huis, inclusief de administratieve organisatie, en deels op de gevolgde procedure bij de benoeming van de huidige voorzitter van het Huis voor klokkenluiders. Voor de behandeling van het tweede deel van de meldingen, over de werving-, selectie- en benoemingsprocedure van de huidige voorzitter, heeft zij een externe commissie in het leven geroepen: de Commissie van onderzoek inzake de procedure van werving, selectie en benoeming van de voorzitter van het Huis voor klokkenluiders.³

Het nu voorliggende rapport is het resultaat van de werkzaamheden van die commissie.

1.2 Opdracht en samenstelling van de onderzoekscommissie

De opdracht van de onderzoekscommissie bestaat kort gezegd uit drie onderdelen, namelijk:

- a. onderzoek te doen naar het verloop van de procedure van werving, selectie en benoeming van de huidige voorzitter van het Huis voor klokkenluiders;
- b. een oordeel te geven over deze procedure en de wijze waarop deze in dit geval is uitgevoerd;
- c. een wegging te maken van haar bevindingen, mede in relatie tot de uitkomst van de procedure.⁴

¹ Kamerstukken II 2018/19, 33258, nr. 38.

² De website van het Huis voor klokkenluiders kan worden geraadpleegd via <https://huisvoorklokkenluiders.nl>. De taken van het Huis voor klokkenluiders zijn beschreven in artikel 3a van de Wet Huis voor klokkenluiders.

³ De onderzoekscommissie is ingesteld bij het besluit van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 29 januari 2019, nr. 2019-0000037204, houdende instelling van de Commissie van onderzoek inzake de procedure van werving, selectie en benoeming van de voorzitter van het Huis voor klokkenluiders (Stcrt. 2019, 5652).

⁴ De precieze opdrachtformulering is opgenomen in artikel 2 van het instellingsbesluit, dat in hoofdstuk 6 van dit rapport is opgenomen als bijlage.

Bij de beantwoording van de onderzoeksvraag die hierboven bij a is genoemd, is aan de onderzoekscommissie gevraagd 'het vermoeden van een misstand in de zin van artikel 1, onder d, van de Wet Huis voor klokkenluiders, dat bij het ministerie is gemeld' te betrekken. Daar wordt dit begrip gedefinieerd als:

'het vermoeden van een werknemer, dat binnen de organisatie waarin hij werkt of heeft gewerkt of bij een andere organisatie indien hij door zijn werkzaamheden met die organisatie in aanraking is gekomen, sprake is van een misstand voor zover:

- 1°. het vermoeden gebaseerd is op redelijke gronden, die voortvloeien uit de kennis die de werknemer bij zijn werkgever heeft opgedaan of voortvloeien uit de kennis die de werknemer heeft gekregen door zijn werkzaamheden bij een ander bedrijf of een andere organisatie, en
- 2°. het maatschappelijk belang in het geding is bij de schending van een wettelijk voorschrift, een gevaar voor de volksgezondheid, een gevaar voor de veiligheid van personen, een gevaar voor de aantasting van het milieu, een gevaar voor het goed functioneren van de openbare dienst of een onderneming als gevolg van een onbehoorlijke wijze van handelen of nalaten'.

De onderzoekscommissie heeft aan de onderzoeksvraag gevolg gegeven door in haar onderzoek onder meer (maar niet uitsluitend) aandacht te besteden aan de onderwerpen die in de genoemde meldingen zijn aangedragen ter onderbouwing van het vermoeden van een misstand bij de werving-, selectie- en benoemingsprocedure van de huidige voorzitter van het Huis voor klokkenluiders. Concreet gaat het om de volgende onderwerpen: de totstandkoming van de profielschets, de adequaatheid van de gevolgde procedure, de open- en eerlijkheid van de gevolgde procedure, de mate waarin eerdere ervaringen van de kandidaten met klokkenluiderszaken aan de orde zijn geweest en de mate waarin nevenfuncties van de huidige voorzitter van het Huis voor klokkenluiders afdoende zijn beoordeeld.

In dit verband wordt opgemerkt dat de onderzoekscommissie heeft vastgesteld dat de beoordeling van de nevenactiviteiten deels ook na de datum van benoeming heeft plaatsgevonden. Vanwege de zeer nauwe samenhang met de werving, selectie en benoeming van de huidige voorzitter van het Huis voor klokkenluiders en met het oog op de wens om een volledig beeld te schetsen, heeft de onderzoekscommissie overwogen dat het onderwerp beoordeling van nevenactiviteiten in zijn geheel onderdeel uitmaakt van haar onderzoeksopdracht.

De onderzoekscommissie heeft de mogelijkheid gekregen om aanbevelingen te doen naar aanleiding van haar bevindingen en conclusies. Van die mogelijkheid is gebruik gemaakt in hoofdstuk 5 van dit rapport.

De onderzoekscommissie bestond uit mr. P.J. (Pieter Jan) Biesheuvel (voorzitter), mr. dr. J.L.W. (Hansko) Broeksteeg (lid) en prof. dr. G.W. (Wim) Dubbink (lid). De onderzoekscommissie is ondersteund door mr. dr. E.B. (Emile) Beenakker (secretaris).

1.3 Werkwijze van de onderzoekscommissie

Voor het opstellen van dit rapport heeft de onderzoekscommissie dossieronderzoek verricht. Dat dossier bestond allereerst uit de hierboven genoemde meldingen van vermoedens van misstanden en de daarbij gevoegde stukken, in het bijzonder dat deel dat betrekking heeft op de werving- en selectieprocedure die heeft geleid tot de benoeming van de huidige voorzitter van het Huis voor klokkenluiders met ingang van 1 juli 2018. Daarnaast heeft de onderzoekscommissie relevante interne, door het Ministerie van BZK verstrekte documentatie over die procedure onderzocht. Die documentatie heeft geleid tot enkele verzoeken om aanvullende informatie. Ook heeft de onderzoekscommissie openbare informatie in haar onderzoek betrokken. Ten slotte hebben gesprekken met betrokkenen plaatsgevonden, in het bijzonder met de personen die de meldingen hebben gedaan, de huidige voorzitter van het Huis voor klokkenluiders, personen die een rol hebben gespeeld in de werving- en selectieprocedure die heeft geleid tot zijn benoeming en de voorzitter van de Commissie incompatibiliteiten Huis voor klokkenluiders (hierna: Commissie incompatibiliteiten). Daarbij merkt de onderzoekscommissie op dat de (inhoud van de) meldingen niet bekend waren bij de andere gesprekspartners dan de personen die de meldingen hebben gedaan. De onderzoekscommissie is alle gesprekspartners erkentelijk voor hun bereidheid om mee te werken aan dit onderzoek.

De onderzoekscommissie heeft voor de uitvoering van haar werkzaamheden een onderzoeksprotocol vastgesteld. Dat protocol geeft inzicht in de wijze waarop de onderzoekscommissie te werk is gegaan, in het bijzonder ten aanzien van de gesprekken met de betrokkenen. De onderzoekscommissie is zich bewust geweest van de privacy-aspecten die onlosmakelijk verbonden zijn met enerzijds de melding van een vermoeden van een misstand en anderzijds de betrokkenheid bij een sollicitatieprocedure. Zij heeft de privacy van de betrokkenen bij de uitvoering van haar opdracht zoveel mogelijk gewaarborgd. Ook heeft zij, in overeenstemming met haar onderzoeksprotocol, hoor en wederhoor toegepast bij het feitenrelaas, dat wil zeggen de hoofdstukken 1 tot en met 3 van het concept-rapport. Naar aanleiding van de wederhoor zijn feitelijke onderdelen van het rapport aangepast. Daarnaast hebben de onderzoekscommissie en de Minister van BZK een informatieprotocol opgesteld. Beide documenten zijn als bijlagen opgenomen bij dit rapport. Ten slotte is ook een lijst met functies van de commissieleden opgenomen als bijlage bij dit rapport.

Hoofdstuk

2

**Wettelijk kader voor
de werving, selectie en
benoeming van de
voorzitter van het
Huis voor klokkenluiders**

Het Huis voor klokkenluiders is een zelfstandig bestuursorgaan, oftewel een bestuursorgaan van de centrale overheid dat niet hiërarchisch ondergeschikt is aan een minister. Op dergelijke organen is de Kaderwet zelfstandige bestuursorganen in beginsel van toepassing. De toepassing van artikel 12 van die wet, waarin staat dat de leden (met inbegrip van de voorzitter) van een zelfstandig bestuursorgaan worden benoemd door de minister, is ten aanzien van het Huis voor klokkenluiders echter uitdrukkelijk uitgesloten (artikel 3, tweede lid, van de Wet Huis voor klokkenluiders). In plaats daarvan is het juridisch kader voor de werving, selectie en benoeming van de voorzitter van het Huis voor klokkenluiders sinds de inwerkingtreding van de Wet Huis voor klokkenluiders opgenomen in artikel 3c van de laatstgenoemde wet.⁵

In artikel 3c, eerste lid, is het procedurele vereiste opgenomen dat de benoeming van de voorzitter, net als de benoeming van de overige leden, geschiedt bij koninklijk besluit.⁶ Artikel 3c, vierde lid, bevat daarnaast een inhoudelijk vereiste en bepaalt: 'De voorzitter en de leden vervullen geen betrekkingen waarvan de uitoefening ongewenst is met het oog op een goede vervulling van zijn functie of op de handhaving van zijn onpartijdigheid en onafhankelijkheid of van het vertrouwen daarin.'

De parlementaire behandeling van het wetsvoorstel biedt weinig aanknopingspunten voor de precieze invulling van de in artikel 3c, vierde lid, opgenomen norm,⁷ hoewel wordt gesuggereerd dat formele betrokkenheid van organisaties van werknemers en werkgevers bij de benoeming van leden van het Huis voor klokkenluiders daarmee 'op gespannen voet zou staan'.⁸

Uit de formulering van artikel 3c, vierde lid, blijkt dat het hierboven genoemde inhoudelijke vereiste van toepassing is op 'betrekkingen' die worden vervuld tijdens de functie-uitoefening, die aanvangt op het moment dat de benoemingstermijn aanvangt. Ten aanzien van betrekkingen die onder de reikwijdte van die bepaling komen en daarmee niet verenigbaar zijn met het voorzitterschap, zijn in de werving- en selectiefase dus twee mogelijkheden denkbaar: die betrekkingen worden gestaakt of die betrekkingen worden voortgezet. In het laatste geval moet aan die voortzetting echter de conclusie worden verbonden dat de benoeming van de betrokkene als voorzitter of lid geen doorgang kan vinden.

⁵ *Stb.* 2016, 147 en *Stb.* 2016, 148.

⁶ Het voorstel voorzag oorspronkelijk in benoeming door de Tweede Kamer, maar dit onderdeel werd vervangen door benoeming bij koninklijk besluit als gevolg van een amendement van het lid Veldman (Kamerstukken II 2014/15, 34105, nr. 12).

⁷ Kamerstukken II 2014/15, 34105, nr. 3, blz. 10; Kamerstukken II 2014/15, 34105, nr. 7, blz. 12; Kamerstukken II 2014/15, 34105, nr. 9, blz. 11. Hetzelfde geldt voor de wetsgeschiedenis van artikel 13, eerste lid, van de Kaderwet zelfstandige bestuursorganen, waardoor artikel 3c, vierde lid, van de Wet Huis voor klokkenluiders lijkt te zijn geïnspireerd.

⁸ Kamerstukken I 2015/16, 34105, C, blz. 7.

Of in een concreet geval aan de maatstaf van artikel 3c, vierde lid, van de Wet Huis voor klokkenluiders, is voldaan, wordt beoordeeld door de Commissie incompatibiliteiten, die door de Minister van BZK is ingesteld en sinds 1 juli 2016 bestaat.⁹ Die commissie heeft tot taak 'een bindend advies te geven over het aanvaarden of vervullen van nevenfuncties van de voorzitter en de leden van het Huis die ongewenst zijn met het oog op een goede vervulling van hun functie in het bestuur van het Huis of de handhaving van hun onafhankelijkheid of van het vertrouwen daarin'.¹⁰ Het instellingsbesluit van de Commissie incompatibiliteiten bevat geen procedurele voorschriften over hoe deze advisering moet worden uitgevoerd.

In de interpretatie die door de Commissie incompatibiliteiten in de praktijk is gehanteerd, voert zij een beoordeling uit van nevenfuncties van nieuwe, benoemde bestuursleden en van nieuwe nevenfuncties van zittende bestuursleden.

De taakomschrijving en -opvatting van de Commissie incompatibiliteiten roept de vraag op of de toetsing van de nevenfuncties inderdaad alleen zou moeten plaatsvinden bij een reeds benoemde voorzitter, of dat die toetsing ook zou moeten plaatsvinden ten aanzien van een kandidaat-voorzitter met het oog op zijn voorgenomen benoeming. Uit de formulering van de hierboven geciteerde taakomschrijving van de Commissie incompatibiliteiten kan worden afgeleid dat haar opdracht beperkt is tot een reeds benoemde voorzitter. Er wordt niet alleen gesproken over 'de voorzitter en de leden', het advies wordt bovenal uitgebracht aan het Huis, hetgeen een andere aanwijzing is voor de opvatting dat de rol van de Commissie incompatibiliteiten zich niet uitstrekt tot personen die nog in de sollicitatieprocedure zitten. Als dit advies van enige waarde zou moeten zijn tijdens de periode vóór de benoeming, zou het voor de hand hebben gelegen dat het advies zou worden uitgebracht aan de Minister van BZK; de Minister van BZK doet immers de voordracht voor het benoemingsbesluit. Dat rechtvaardigt de werkwijze die door de Commissie incompatibiliteiten wordt gehanteerd, namelijk dat zij geen mandaat heeft om zich in de werving- en selectiefase een oordeel te vormen over de nevenfuncties van een of meer sollicitanten (die immers in dit stadium nog niet zijn benoemd).

⁹ Het instellingsbesluit is gepubliceerd in Stcrt. 2016, 37623.

¹⁰ Artikel 2, tweede lid, van het instellingsbesluit.

Deze uitleg van het mandaat van de Commissie incompatibiliteiten betekent dat de verantwoordelijkheid voor de naleving van artikel 3c, vierde lid, van de wet in de periode vóór de benoeming van de voorzitter berust bij de Minister van BZK, die als gezegd de voordracht voor het benoemingsbesluit doet. Met andere woorden, het is aan de Minister van BZK om ervoor te zorgen dat uitsluitend een kandidaat als voorzitter wordt benoemd waarvan zijn of haar nevenfuncties verenigbaar zijn met het voorzitterschap van het Huis voor klokkenluiders. De wet laat in het midden hoe deze beoordeling van de verenigbaarheid wordt uitgevoerd. In de periode na de benoeming heeft de Minister van BZK binnen het bestaande wettelijke kader geen verantwoordelijkheid meer in de beoordeling van nevenfuncties van de voorzitter van het Huis voor klokkenluiders.¹¹

¹¹ Een uitzondering hierop zou kunnen zijn het geval waarin het (blijven) uitoefenen van een nevenfunctie die onverenigbaar wordt geacht met het voorzitterschap van het Huis voor klokkenluiders voldoende aanknopingspunten zou bieden voor het aantonen van de 'ongeschiktheid' van de voorzitter. Dan zou op grond van artikel 3c, eerste lid, van de wet, schorsing of ontslag kunnen volgen.

Hoofdstuk

3

De procedure die heeft geleid tot de benoeming van de huidige voorzitter van het Huis voor klokkenluiders: een reconstructie

3.1 Inleiding

Dit hoofdstuk bevat een chronologisch relaas van de procedure die heeft geleid tot de benoeming van de huidige voorzitter van het Huis voor klokkenluiders. Die procedure omvat in totaal ongeveer vijf maanden (afgezien van de beoordeling van nevenactiviteiten door de Commissie incompatibiliteiten in de periode na de benoeming) en valt in drie fases uiteen. De fasen worden in de paragrafen 3.2 tot en met 3.4 afzonderlijk besproken.

3.2 Fase 1: voorbereiding

Deze fase is gestart op 7 februari 2018 met het verzoek van het directoraat-generaal Overheidsorganisatie aan het Bureau Algemene Bestuursdienst (Bureau ABD) om ondersteuning te bieden bij de vervulling van de vacature. Zij eindigde met de publicatie van de vacature via de website van het Bureau ABD op 19 april 2018.¹²

De werving- en selectieprocedure die heeft geleid tot de benoeming van de voorzitter van het Huis voor klokkenluiders viel niet binnen het gebruikelijke aandachtsgebied van het Bureau ABD, omdat het Huis voor klokkenluiders een zelfstandig bestuursorgaan is. In de Hervormingsagenda Rijksdienst, die op 22 mei 2013 aan de Tweede Kamer is gezonden, is het voornemen geuit om de benoeming van bestuurders van zelfstandige bestuursorganen voortaan via het Bureau ABD te laten lopen, dat onderdeel is van het Ministerie van BZK. Voor een aantal van die organen is dat inmiddels gebruikelijk; zoals is aangegeven op de website van de Algemene Bestuursdienst (ABD) vinden benoemingen voor bestuurders van onder meer de Huurcommissie en de Kiesraad plaats met ondersteuning van het Bureau ABD. In totaal gaat om het ruim dertig zelfstandige bestuursorganen.¹³ Het Huis voor klokkenluiders valt daar in beginsel niet onder. Niettemin bestaat ook bij andere dan de genoemde ruim dertig zelfstandige bestuursorganen de mogelijkheid dat de betrokken minister zich laat ondersteunen door het Bureau ABD. Eén van de organisaties die daarvan gebruik hebben gemaakt, is het Huis voor klokkenluiders.

Daarbij trad de directeur-generaal Overheidsorganisatie, op ambtelijk niveau de 'eigenaar' van het zelfstandig bestuursorgaan Huis voor klokkenluiders en daarmee tevens 'vacaturehouder', namens de Minister van BZK op als opdrachtgever van de werving- en selectieprocedure. In meer praktische zin werd deze procedure begeleid door de plaatsvervangend directeur-generaal Overheidsorganisatie. De onderzoekscommissie heeft vernomen dat de secretaris-generaal en de Minister van BZK gedurende de procedure regelmatig geïnformeerd zijn over de voortgang.

¹² <https://www.algemenebestuursdienst.nl>. De vacature kan niet meer via de website worden geraadpleegd.

¹³ Website van de Algemene Bestuursdienst. Beschikbaar via <https://www.algemenebestuursdienst.nl/organisatie/overige-md-dienstverlening/dienstverlening-zbos>.

De dienstverlening van het Bureau ABD begon als gezegd op 7 februari 2018 met zijn verzoek aan de plaatsvervangend directeur-generaal Algemene Bestuursdienst tot ondersteuning bij de vervulling van de vacature. Zowel het directoraat-generaal Overheidsorganisatie als het Bureau ABD zijn onderdeel van het Ministerie van BZK. Dat betekent dat het initiatief tot het inroepen van het Bureau ABD – in ieder geval in formele zin – bij het Ministerie van BZK zelf lag en niet bij het Huis voor klokkenluiders.

Naast de directeur-generaal Overheidsorganisatie als voorzitter en de plaatsvervangend directeur-generaal Overheidsorganisatie, bestond de selectiecommissie uit de interim-voorzitter en het interim-bestuurslid van het Huis voor klokkenluiders en de betrokken *management development consultant* van het Bureau ABD. Deze samenstelling heeft geen aanleiding gegeven voor discussie binnen de selectiecommissie.

De werving- en selectieprocedure die heeft geleid tot de benoeming van de huidige voorzitter van het Huis voor klokkenluiders was de ‘standaard-procedure’ (oftewel de procedure die het Bureau ABD normaal gesproken gebruikt voor de vervulling van vacatures voor bestuurders bij zelfstandige bestuursorganen), hoewel deze standaardprocedure, zo heeft de onderzoekscommissie vernomen, bij iedere vacaturevervulling wordt aangepast aan de specifieke situatie van het betreffende zelfstandige bestuursorgaan. Het bijzondere karakter van het Huis voor klokkenluiders heeft de betrokkenen echter geen aanleiding gegeven om de procedure *in substantiële mate* aan te passen.

In deze fase van de procedure is op veel momenten contact geweest tussen de interim-voorzitter van het Huis voor klokkenluiders en het Ministerie van BZK, onder meer over het profiel van de nieuwe voorzitter. Hiervoor heeft de toenmalige interim-voorzitter van het Huis voor klokkenluiders een voorstel gedaan dat op 4 maart 2018 aan de directeur-generaal Overheidsorganisatie en haar plaatsvervanger werd gezonden ter bespreking tijdens het ‘voortgangsoverleg Huis voor klokkenluiders’ op 6 maart 2018. Enkele eisen die in dit stadium aan de kandidaten werden gesteld, waren onder meer ervaring als voorzitter in publieke, publiek-private of private organisaties; affiniteit met en kennis van problematiek van klokkenluiders en integriteit binnen organisaties; bij voorkeur een juridische achtergrond of vergelijkbare kennis; inhoudelijke kennis van en ervaring met adviestrajecten, onderzoeksprojecten of preventiemaatregelen; bindend leider(schap) intern voor zowel bestuur als bureau en geen conflicterende overige bezigheden. Bij de opstelling van de functie-eisen hebben de betrokkenen, zo blijkt uit het onderzoek, overwogen dat de nieuwe voorzitter in staat zou moeten zijn om de bevindingen uit het rapport ‘Advies voor een herstart van het Huis voor klokkenluiders: advies, onafhankelijk onderzoek en preventie’ uit december 2017 tot uitvoering te brengen.¹⁴

¹⁴ Kamerstukken II 2017/18, 33258, nr. 34.

Op 8 maart 2018 heeft de betrokken *management development consultant* van het Bureau ABD overleg gevoerd met de interim-voorzitter van het Huis voor klokkenluiders. Uit zijn schriftelijke terugkoppeling over dat gesprek aan de directeur-generaal voor de Algemene Bestuursdienst en diens plaatsvervanger op dezelfde dag blijkt dat in dit stadium nog werd uitgegaan van een 'start werving voorzitter bij voorkeur rond de zomer'.

In de terugkoppeling werd ook melding gemaakt van het idee om de nieuwe voorzitter via een 'gesloten procedure' te werven. De betrokken *management development consultant* van het Bureau ABD voegde hieraan zijn advies toe om de vacature ook openbaar te maken via de website van de ABD om redenen van transparantie. Voor dit advies stond ook de interim-voorzitter van het Huis voor klokkenluiders open; hij heeft op 26 maart 2018 de betrokken *management development consultant* van het Bureau ABD laten weten dat was besloten tot openbaarmaking van de vacature.

Op 14 maart 2018 stuurde de interim-voorzitter van het Huis voor klokkenluiders een meer uitgewerkte profielschets van de beoogde kandidaat aan de betrokken *management development consultants* van het Bureau ABD en aan de directeur-generaal Overheidsorganisatie en haar plaatsvervanger. Aan de hierboven reeds genoemde functie-eisen werd de passage toegevoegd dat '[de] voorzitter en leden van het bestuur alleen nevenfuncties [kunnen] hebben of aanvaardden wanneer deze verenigbaar zijn met hun bestuursfunctie bij het Huis'.

Kort daarna, op 29 maart 2018, werd een nieuwe versie van het functieprofiel van de nieuwe voorzitter van het Huis voor klokkenluiders vastgesteld. De eis 'affiniteit met en kennis van problematiek van klokkenluiden' is daarin niet meer opgenomen.¹⁵ De reden daarvoor is geweest, zo heeft de onderzoekscommissie vernomen, is dat de leden van de selectiecommissie hebben overwogen dat met de handhaving van die eis in de vacaturetekst op voorhand personen zouden worden uitgesloten die mogelijk wel geschikt zouden kunnen zijn voor het voorzitterschap. In een reactie op 13 april 2018 voegde de betrokken *management development consultant* van het Bureau ABD één functie-eis toe ('beschikt over relevant maatschappelijk netwerk'). Deze tekst is vervolgens op 19 april 2018 gepubliceerd op de website van de ABD en op 21 april 2018 in enkele landelijke dagbladen (NRC Handelsblad en De Volkskrant).

¹⁵ De concept-vacaturetekst bevatte sinds 14 maart 2018 als vereiste dat de succesvolle kandidaat 'beschikt over [...] deskundigheid op het beleidsterrein'. Dit stond vermeld onder het kopje 'profiel voorzitter' en niet onder 'functie-eisen'.

3.3 Fase 2: werving

De wervingsfase ving formeel aan op 19 april 2018, toen de vacature werd gepubliceerd op de website van de ABD. Zij sloot op 6 mei 2018, de datum waarop de publicatietermijn eindigde en de selectiefase begon.

In de praktijk werden echter al ruim voor 19 april 2018 wervingsactiviteiten verricht in het kader van de zgn. *search*, waarbij het interim-bestuur van het Huis voor klokkenluiders, de directeur-generaal Overheidsorganisatie, haar plaatsvervanger en het Bureau ABD nagingen of er in hun eigen netwerken mogelijk geschikte kandidaten zouden zijn. De betrokken *management development consultant* van het Bureau ABD gaf aan vooral hieruit kandidaten te verwachten. Het uitvoeren van een *search* is, zo heeft de onderzoekscommissie vastgesteld, een gebruikelijke werkwijze.

Daarnaast waren er personen die uit eigen beweging en reeds voor de publicatie van de vacature contact opgenomen hebben met het Bureau ABD of met het bestuur van het Huis voor klokkenluiders, in de wetenschap dat het toen zittende bestuur een interim-karakter had. Dat waren er, naar de inschatting van een betrokkene, minimaal vijf. Eén van hen was de huidige voorzitter van het Huis voor klokkenluiders.

Dat leidde tot 'lijstjes' van personen die mogelijk geschikte kandidaten werden geacht. Zo heeft het interim-bestuur van het Huis voor klokkenluiders zelf een aantal suggesties voor mogelijke kandidaten gedaan, waaronder ook de huidige voorzitter van het Huis voor klokkenluiders. Ook de directeur-generaal Overheidsorganisatie en haar plaatsvervanger hebben (gezamenlijk) in hun netwerk gekeken wie voor deze functie in aanmerking zou kunnen en willen komen. Bovendien is vanuit Bureau ABD geïnventariseerd welke potentiële kandidaten er zouden kunnen zijn voor deze functie; op 21 maart 2018 stuurde de betrokken *management development consultant* van het Bureau ABD, zoals hij had toegezegd in zijn email van 8 maart 2018, per email aan de interim-voorzitter van het Huis voor klokkenluiders enkele namen die 'naar voren waren gekomen'.

De verschillende namenlijstjes zijn vervolgens gecombineerd en gereduceerd. Uit het onderzoek blijkt dat in het kader van de *search* zes potentiële kandidaten zijn gevraagd om te solliciteren op de vacature. Van hen hebben er drie daadwerkelijk gesolliciteerd, onder wie de huidige voorzitter van het Huis voor klokkenluiders. Dat betekent dat ook zij die in het kader van de *search* zijn geweest op de vacature de hele procedure hebben moeten doorlopen, waarvan het inzenden van een sollicitatiebrief de eerste stap was. Overigens heeft de onderzoekscommissie niet kunnen vaststellen of de huidige voorzitter van het Huis voor klokkenluiders actief is benaderd nadat hij zelf contact heeft opgenomen.

3.4 Fase 3: selectie en benoeming

De selectiefase is formeel aangevangen op 6 mei 2018, de datum waarop de reactietermijn op de vacature afliep, en eindigde op 5 juli 2018, toen het besluit werd vastgesteld waarmee de huidige voorzitter van het Huis voor klokkenluiders werd benoemd.

Het aantal sollicitanten kwam, na optelling van de reacties op de gepubliceerde vacature (waaronder de drie kandidaten die zijn gevraagd te solliciteren) op zesenzeventig. Hiervan werden in een voorselectie, die is verricht door de betrokken *management development consultant* van het Bureau ABD en de plaatsvervangend directeur-generaal Overheidsorganisatie, vierendertig personen niet geschikt bevonden op basis van hun curriculum vitae; één andere kandidaat trok zich terug. Dat betekent dat elf kandidaten werden besproken in een zogenaamde 'cv-presentatie' op 14 mei 2018. Bij deze presentatie, die door de betrokken *management development consultant* van het Bureau ABD en de plaatsvervangend directeur-generaal Overheidsorganisatie is voorbereid, zijn de cv's van de elf betrokkenen besproken met de overige leden van de selectiecommissie. Ook het interim-bestuur van het Huis voor klokkenluiders had een selectie gemaakt van de binnengekomen sollicitatiebrieven. Hoewel deze lijstjes onafhankelijk van elkaar tot stand zijn gekomen, bestond daarin een overlap. Zo kwam op beide lijstjes de naam van de huidige voorzitter van het Huis voor klokkenluiders voor. Deze *long lists* zijn toen gereduceerd tot zes personen en vervolgens tot vier personen die zouden worden uitgenodigd voor een gesprek met de selectiecommissie. Twee van deze personen kwamen voort uit de *search*.

Op 22 en 23 mei heeft de selectiecommissie gesprekken gevoerd met de vier overgebleven kandidaten. De onderzoekscommissie heeft vastgesteld dat de voorzitter van de selectiecommissie vanwege een andere urgente zaak nauwelijks aanwezig is geweest bij het selectiegesprek met de huidige voorzitter van het Huis voor klokkenluiders en bij het gehele selectiegesprek met een andere kandidaat. De voorzitter van de selectiecommissie heeft aangegeven dat ze het niet nodig vond om naderhand alsnog een (apart) gesprek te hebben met de betrokkene.

Bij de leden van de selectiecommissie was bekend dat de interim-voorzitter en de huidige voorzitter van het Huis voor klokkenluiders elkaar kenden uit hun zakelijke netwerk. De huidige voorzitter van het Huis voor klokkenluiders was daarin niet de enige; ten minste één andere kandidaat maakte deel uit van het zakelijke netwerk van één van de leden van de selectiecommissie.

Uit het onderzoek is gebleken dat in ieder geval drie onderwerpen aan de orde zijn geweest bij elk van de selectiegesprekken. Allereerst was dat de motivatie van de kandidaten om te solliciteren naar de functie van voorzitter van het Huis voor klokkenluiders, waaronder, ook met alle kandidaten, de affiniteit met het werkkterrein van het Huis voor klokkenluiders.

Daarbij is de 'staat van het Huis' nadrukkelijk met de kandidaten besproken, zoals onder andere verwoord in het reeds genoemde rapport 'Advies voor een herstart van het Huis voor klokkenluiders: advies, onafhankelijk onderzoek en preventie'.¹⁶

Ten tweede is de ervaring van de kandidaten aan bod gekomen, in het bijzonder de vraag of er zaken in relatie tot de functie waren waarvan de selectiecommissie kennis zou moeten hebben. De huidige voorzitter van het Huis voor klokkenluiders heeft deze vraag met 'nee' beantwoord. In zijn gesprek met de selectiecommissie zijn geen ervaringen met specifieke klokkenluiderszaken aan de orde geweest.

Ten derde is de verenigbaarheid van het voorzitterschap van het Huis voor klokkenluiders met andere betrekkingen van de kandidaten aan de orde geweest. Omdat het voorzitterschap een deeltijdfunctie zou zijn, was het waarschijnlijk dat de betrokken kandidaat nog een andere functie zou hebben. Daarom lag het voor de hand dat dit onderwerp werd besproken, zowel vanuit het perspectief van de tijdbesteding als vanuit de mogelijkheid van (een schijn van) belangenverstrengeling. Om die reden is het onderwerp 'nevenfuncties' tijdens de gesprekken tussen elk van de kandidaten en de selectiecommissie aan de orde gesteld. De concrete vraag in hoeverre de functievervulling daadwerkelijk verenigbaar is met specifieke nevenactiviteiten van de kandidaat, werd in deze fase echter nog niet beantwoord; dat zou later in de procedure komen.

In dit verband rijst ook de vraag in hoeverre tijdens het gesprek met de selectiecommissie is overwogen dat de toenmalige nevenfuncties van de huidige voorzitter van het Huis voor klokkenluiders op gespannen voet zouden kunnen staan met de uitoefening van de functie waarvoor hij toentertijd kandidaat was. Eén van die nevenfuncties betrof het lidmaatschap van de Afdeling klachtbehandeling van de Commissie van Toezicht op de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten (CTIVD). Het was bij de leden van de selectiecommissie bekend dat de huidige voorzitter van het Huis voor klokkenluiders deze nevenfunctie vervulde; deze functie stond immers op zijn curriculum vitae.

Tijdens het gesprek met de selectiecommissie bleek dat de huidige voorzitter van het Huis voor klokkenluiders zich bewust was van de mogelijke spanning die zijn nevenfunctie als lid van de Afdeling klachtbehandeling van de CTIVD zou kunnen veroorzaken, hoewel hij deze functie zelf verenigbaar vond. Hij bleek bereid met deze specifieke nevenfunctie te stoppen. De selectiecommissie heeft geen uitdrukkelijk besluit genomen ten aanzien de verenigbaarheid van deze nevenfunctie met het voorzitterschap van het Huis voor klokkenluiders, zo heeft de onderzoekscommissie vernomen. De beoordeling van de verenigbaarheid van nevenfuncties van de huidige voorzitter van het Huis voor klokkenluiders is evenwel tijdens het arbeidsvoorwaardengesprek aan de orde gekomen.

¹⁶ Kamerstukken II 2017/18, 33258, nr. 34.

Tijdens selectie- en benoemingsfase heeft geen gesprek plaatsgevonden met een afvaardiging van het personeel van het Huis voor klokkenluiders. Evenmin werd een vervolgesprek van de selectiecommissie met één of meer van de kandidaten nodig geacht.

Uit het verslag van de selectiecommissie blijkt dat zij unaniem zowel de huidige voorzitter van het Huis voor klokkenluiders als één andere kandidaat 'benoembaar' achtte. Eén van de andere twee kandidaten trok zich terug uit de procedure, de andere werd afgewezen. De selectiecommissie beschouwde de huidige voorzitter van het Huis voor klokkenluiders (zoals ook blijkt het verslag van de selectiecommissie over de gesprekken met de kandidaten) als de sterkste en heeft hem als voorkeurskandidaat voor de functie van voorzitter van het Huis voor klokkenluiders voorgedragen aan de Minister van BZK. Vanwege de kwaliteit van beide kandidaten heeft de selectiecommissie de Minister van BZK geadviseerd om beide kandidaten te spreken, zo heeft de onderzoekscommissie begrepen. De Minister van BZK heeft beide kandidaten gesproken op 7 juni 2018. Toen heeft zij, na afronding van een screening door de AIVD die leidde tot een verklaring van geen bezwaar, besloten tot de voordracht van de voorkeurskandidaat tot voorzitter van het Huis voor klokkenluiders.

Op 27 juni 2018 heeft een kennismakingsgesprek plaatsgevonden tussen de kandidaat en het Tweede Kamerlid de heer Van Raak (SP), één van de initiatiefnemers van de Wet Huis voor klokkenluiders. Twee dagen later, op 29 juni 2018, heeft de Minister van BZK de voordracht aan de Koning van het ontwerpbesluit tot benoeming van de huidige voorzitter van het Huis voor klokkenluiders ondertekend, nadat de ministerraad met de benoeming akkoord was gegaan.¹⁷ Op de laatstgenoemde datum heeft zij ook de Tweede Kamer geïnformeerd over de benoeming van de huidige voorzitter van het Huis voor klokkenluiders voor de duur van vier jaar met ingang van 1 juli 2018.¹⁸ Het koninklijk besluit tot benoeming is op 5 juli 2018 vastgesteld.

Op het moment van de benoeming van de huidige voorzitter van het Huis voor klokkenluiders had nog geen beoordeling van diens nevenactiviteiten door de Commissie incompatibiliteiten plaatsgevonden; zoals is besproken in hoofdstuk 2, legde de Commissie incompatibiliteiten haar mandaat zo uit dat zij pas na de benoeming in beeld zou komen. De beoordeling is op 12 februari 2019 tot een afronding gekomen. De Commissie incompatibiliteiten heeft toen vastgesteld dat de huidige voorzitter van het Huis voor klokkenluiders geen onverenigbare nevenfuncties uitoefende.

¹⁷ Het persbericht over het besluit van de ministerraad kan worden geraadpleegd op: <https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2018/06/29/benoeming-voorzitter-huis-voor-de-klokkenluiders>.

¹⁸ Kamerstukken II 2017/18, 33258, nr. 37.

Hoofdstuk

4

De procedure die heeft geleid tot de benoeming van de huidige voorzitter van het Huis voor klokkenluiders: een beoordeling

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt een beoordeling gegeven van de werving- en selectieprocedure die heeft geleid tot de benoeming van de huidige voorzitter van het Huis voor klokkenluiders (paragraaf 4.2), zoals is beschreven in het vorige hoofdstuk. Daarbij wordt onder andere, maar niet uitsluitend, aandacht geschonken aan de onderdelen van de melding van het vermoeden van een misstand die de aanleiding vormt voor de instelling van de onderzoekscommissie (zoals is toegelicht in hoofdstuk 1).

4.2 Beoordeling van de gevolgde procedure

4.2.1 Totstandkoming van de profielschets

De onderzoekscommissie heeft de wijze van totstandkoming en de keuze voor de inhoud van de profielschets onderzocht. Daarbij zijn twee zaken relevant: ten eerste in hoeverre de gehanteerde profielschets begrijpelijk was met het oog op haar interpretatie van het 'Advies voor een herstart van het Huis voor klokkenluiders: advies, onafhankelijk onderzoek en preventie'¹⁹ en ten tweede in hoeverre de gehanteerde profielschets heeft bijgedragen aan een open en eerlijke procedure.

Voorbeelden van opgenomen functie-eisen zijn dat de succesvolle kandidaat 'bij voorkeur [een] juridische achtergrond dan wel ervaring met juridische vraagstukken' heeft en 'zich [kan] verplaatsen in de situatie van klokkenluiders en [...] in de situatie van andere betrokken partijen'.²⁰ Een andere eis, die als zodanig niet is opgenomen in de profielschets omdat zij door de opstellers van het functieprofiel als vanzelfsprekend werd beschouwd, betrof affiniteit met klokkenluiderszaken. Daarbij blijft overigens onduidelijk of deze affiniteit betrekking had op de behandeling van klokkenluiderszaken door het Huis voor klokkenluiders, of op de positie van klokkenluiders die een zaak bij het Huis voor klokkenluiders aanhangig maken. De onderzoekscommissie vindt de gestelde functie-eisen begrijpelijk, mede gelet op het feit dat de nieuwe voorzitter de aanbevelingen die zijn opgenomen in het 'Advies voor een herstart van het Huis voor klokkenluiders: advies, onafhankelijk onderzoek en preventie' (verder) ter hand zou moeten nemen.²¹ In dat advies wordt immers de aanbeveling gedaan om de drie taakvelden van het Huis voor klokkenluiders, namelijk advies, onderzoek en voorlichting over misstanden en integriteit, te verbinden.²²

¹⁹ Kamerstukken II 2017/18, 33258, nr. 34.

²⁰ Vacaturetekst.

²¹ Kamerstukken II 2017/18, 33258, nr. 34.

²² Aanbeveling 2.

De selectiecommissie heeft, zo is de indruk van de onderzoekscommissie, de keuze gemaakt om deze aanbeveling uitdrukkelijk te betrekken bij de opstelling van het functieprofiel voor de nieuwe voorzitter van het Huis voor klokkenluiders. Het onderzoek naar de totstandkoming en de inhoud van het functieprofiel geeft de onderzoekscommissie daarnaast geen reden om aan te nemen dat hiermee op voorhand is aangestuurd op de benoeming van één specifieke persoon; het functieprofiel heeft bijgedragen aan een open en eerlijke procedure.

4.2.2 Adequaatheid van de gevolgde procedure

Een ander aandachtspunt bestaat niet zozeer uit de wijze waarop de procedure is uitgevoerd, maar uit de vraag in hoeverre die procedure *op zichzelf* adequaat is. Was zij voldoende toegesneden op de positie en behoeften van het Huis voor klokkenluiders?

Zoals is besproken in hoofdstuk 2 is het Huis voor klokkenluiders een zelfstandig bestuursorgaan waarvan de Minister van BZK verantwoordelijk is voor de benoeming van de leden en de voorzitter. De onderzoekscommissie stelt vast dat de nieuwe voorzitter van het Huis voor klokkenluiders is geselecteerd met gebruikmaking van de dienstverlening van het Bureau ABD, hoewel tevens de mogelijkheid bestond om de hulp van een extern (commercieel) bureau in te schakelen. De keuze voor het Bureau ABD werd klaarblijkelijk als een voor de hand liggende beschouwd; de redenen die daarvoor zijn aangedragen waren dat het Bureau ABD als onderdeel van het Ministerie van BZK letterlijk en figuurlijk dichtbij was en ervaring had met de professionele en objectieve begeleiding van dit soort procedures, ook bij zelfstandige bestuursorganen. De onderzoekscommissie vindt deze keuze niet onbegrijpelijk.

Ten aanzien van de keuze om de twee zittende (interim-)bestuursleden van het Huis voor klokkenluiders, de directeur-generaal Overheidsorganisatie en haar plaatsvervanger in de selectiecommissie te laten plaatsnemen (naast de betrokken *management development consultant* van het Bureau ABD) merkt de onderzoekscommissie het volgende op. Deze keuze werd klaarblijkelijk ingegeven door de wens om recht te doen aan enerzijds de onafhankelijke positie van het Huis voor klokkenluiders als zelfstandig bestuursorgaan en anderzijds de systeemverantwoordelijkheid van de Minister van BZK voor het zelfstandig bestuursorgaan in het algemeen en haar politieke en juridische verantwoordelijkheid voor de benoeming van de voorzitter van het Huis voor klokkenluiders. De onderzoekscommissie vindt de keuze om zowel vanuit het Ministerie van BZK als het Huis voor klokkenluiders een afvaardiging op te nemen in de selectiecommissie een terechte keuze. Het feit dat de selectiecommissie vanuit het Ministerie van BZK 'zwaar' is opgetuigd met zowel een directeur-generaal als een plaatsvervangend directeur-generaal, klaarblijkelijk vanwege de (politieke) gevoeligheden rondom het Huis voor klokkenluiders, doet daaraan niets af en versterkt dat oordeel juist.

De gemaakte keuze ten aanzien van de samenstelling van de selectiecommissie heeft anderzijds tot gevolg dat geen andere perspectieven dan het ambtelijk-bestuurlijke perspectief van het Ministerie van BZK en van het Huis voor klokkenluiders waren vertegenwoordigd in de selectiecommissie. De onderzoekscommissie is van mening dat de aanwezigheid van het perspectief van een 'onafhankelijke derde' in de selectiecommissie beter recht zou hebben gedaan aan de onafhankelijke positie van het Huis voor klokkenluiders. Die onafhankelijke positie komt tot uiting in het feit dat een aantal wettelijke bevoegdheden van de Minister van BZK ten opzichte van het Huis, uitdrukkelijk zijn uitgesloten of beperkt. Het gaat bijvoorbeeld om de bevoegdheid tot vernietiging van besluiten die door het zelfstandig bestuursorgaan worden genomen en de bevoegdheid om beleidsregels te stellen over de taakuitoefening ervan.²³ Bovendien zou de opneming van een onafhankelijke derde in de selectiecommissie goed aansluiten bij het advies, opgenomen in 'Advies voor een herstart van het Huis voor klokkenluiders: advies, onafhankelijk onderzoek en preventie' om 'de verbinding met de buitenwereld te vergroten'.²⁴

Een opvallend onderdeel van de procedure is dat geen 'draagvlakgesprek' heeft plaatsgevonden tussen de overgebleven kandidaat of kandidaten en (een afvaardiging van) het personeel van het Huis voor klokkenluiders. De onderzoekscommissie is van mening dat het de voorkeur zou hebben verdiend om een afvaardiging van het personeel van het Huis voor klokkenluiders te betrekken bij de werving en selectie van nieuwe bestuursleden, met inbegrip van de voorzitter. Dat is bij de werving en selectie van de huidige voorzitter van het Huis voor klokkenluiders niet gebeurd, terwijl dat wel, zo heeft de onderzoekscommissie begrepen, gebruikelijk is bij 'gewone' ABD-functies.

De reden voor het uitblijven van een dergelijk 'draagvlakgesprek' in deze specifieke procedure was klaarblijkelijk gelegen in de opvatting dat onder het personeel van het Huis voor klokkenluiders dermate verschillende meningen over het functioneren en de inrichting van het Huis bestonden, dat het ondoenlijk of onwenselijk werd geacht een representatieve afvaardiging te sturen. Bovendien werden de bestuursleden van het Huis voor klokkenluiders die in de selectiecommissie plaatsnamen voldoende in staat geacht om het perspectief van het Huis, inclusief zijn medewerkers, te vertegenwoordigen. De onderzoekscommissie vindt het jammer dat deze conclusie moest worden getrokken, maar kan deze redenering volgen, mede in het licht van de bevindingen die zijn opgenomen in het 'Advies voor een herstart van het Huis voor klokkenluiders: advies, onafhankelijk onderzoek en preventie'.²⁵

²³ Artikel 3, tweede tot en met vierde lid, van de Wet Huis voor klokkenluiders.

²⁴ 'Advies voor een herstart van het Huis voor klokkenluiders: advies, onafhankelijk onderzoek en preventie'. Kamerstukken II 2017/18, 33258, nr. 34.

²⁵ Kamerstukken II 2017/18, 33258, nr. 34.

4.2.3 De open- en eerlijkheid van de gevolgde procedure

Bij de beoordeling van de open- en eerlijkheid van de procedure gaat het om de vaststelling of de sollicitanten die hebben deelgenomen aan de werving- en selectieprocedure een eerlijke kans hebben gekregen om de succesvolle kandidaat te worden.

Allereerst is van belang dat de vacature via internet en in landelijke dagbladen is gepubliceerd, zodat het voor iedere geïnteresseerde mogelijk was om te solliciteren.

De onderzoekscommissie heeft vastgesteld dat de leden van de selectiecommissie in het kader van de *search* in hun eigen, persoonlijke netwerken zijn nagegaan of zich daarin wellicht mogelijk geschikte kandidaten zouden bevinden. Dat heeft ertoe geleid dat persoonlijke contacten met leden van de selectiecommissie tot voordeel zijn geweest van die kandidaten in de zin dat zij anders wellicht niet zouden hebben geweten dat er een voor hen interessante vacature zou openstaan. Ook zij hebben, zoals ook is vermeld in paragraaf 3.3, uiteindelijk moeten solliciteren door middel van het insturen van een brief; een deel van hen heeft dat gedaan. Tegen deze achtergrond zijn de activiteiten in het kader van de *search* naar de opvatting van de onderzoekscommissie goed verenigbaar met een open en eerlijke werving- en selectieprocedure. Dit wordt onderstreept door het feit dat van de laatste vier overgebleven kandidaten (de kandidaten die een sollicitatiegesprek hebben gehad met de selectiecommissie) er twee voortkwamen uit de *search* (waaronder de huidige voorzitter van het Huis voor klokkenluiders) en twee niet. Bovendien is gebleken dat aan de Minister van BZK twee kandidaten als 'benoembaar' zijn voorgedragen. Zij had dus daadwerkelijk een keuze.

Voor de beoordeling van de fase waarin de gesprekken met de vier overgebleven kandidaten zijn gevoerd, heeft de onderzoekscommissie gekeken naar de mate waarin zij daadwerkelijk een eerlijke kans hadden om de succesvolle kandidaat te worden en naar de samenstelling van de selectiecommissie.

Uit het onderzoek blijkt dat tijdens de gesprekken met de vier overgebleven kandidaten bij de leden van de selectiecommissie bekend was uit wiens netwerk de betreffende twee via de *search* op de vacature gewezen kandidaten kwamen. Meer in het bijzonder was bij de leden bekend dat de toenmalige interim-voorzitter en de huidige voorzitter van het Huis voor klokkenluiders elkaar kenden uit hun zakelijke netwerk. Hun connectie is op zichzelf echter onvoldoende om de conclusie te rechtvaardigen dat de selectieprocedure *niet* open en eerlijk zou zijn verlopen. Anders gezegd, de vraag is of de connectie van de toenmalige interim-voorzitter en de huidige voorzitter van het Huis voor klokkenluiders van doorslaggevende betekenis is geweest voor de benoeming van laatstgenoemde. Naar het oordeel van de onderzoekscommissie is dit niet het geval geweest; er is bij de vervulling van de vacature geen sprake geweest van een *old boys network*.

Ten slotte vindt de onderzoekscommissie dat de afwezigheid van de directeur-generaal Overheidsorganisatie bij een deel van de selectiegesprekken geen belemmering is geweest voor de open- en eerlijkheid van de procedure.

4.2.4 Het bespreken van ervaring met klokkenluiderszaken

Een ander aspect dat onderdeel uitmaakt van de beoordeling of de gevolgde procedure correct is verlopen, betreft de mate waarin de eerdere ervaringen van de kandidaten met klokkenluiderszaken in de procedure aan de orde zijn geweest en de vraag of dat aanleiding zou moeten zijn geweest om de betrokkene niet te selecteren.

Zoals is besproken in het vorige hoofdstuk is bij ieder gesprek met de selectiecommissie de ervaring van de kandidaten aan bod gekomen, in het bijzonder de vraag of er zaken in relatie tot de functie waren waarvan de selectiecommissie kennis moest hebben. De huidige voorzitter van het Huis voor klokkenluiders heeft deze vraag met 'nee' beantwoord. In zijn gesprek met de selectiecommissie zijn geen ervaringen met specifieke klokkenluiderszaken aan de orde geweest.

In dit verband is het relevant dat in de meldingen inzake een vermoeden van een misstand die de aanleiding vormen voor de instelling van de onderzoekscommissie, informatie is verstrekt over de betrokkenheid van de huidige voorzitter van het Huis voor klokkenluiders bij twee klokkenluiderszaken. Die betrokkenheid bestaat er ten eerste uit dat hij, als hoofdofficier van justitie, de verantwoordelijkheid droeg voor een beslissing tot het seponeren van een aangifte in een zaak die tevens als klokkenluiderszaak kon worden aangemerkt. Die beslissing is blijkens de beschikbare informatie genomen op 29 mei 2006 op basis van zijn oordeel 'dat er geen verdenking van strafbare feiten bestaat ten aanzien van de in [de] aangifte genoemde personen'.²⁶ Ten tweede heeft de huidige voorzitter van het Huis voor klokkenluiders, aldus de meldingen inzake een vermoeden van een misstand, een negatieve betrokkenheid gehad als leidinggevende van het onderzoek naar de Vuurwerkkramp in Enschede in 2000. De onderzoekscommissie merkt op dat de meldingen geen primaire bron(nen) over deze laatste casus bevatte; de betrokkenheid van de huidige voorzitter van het Huis voor klokkenluiders wordt evenwel beschreven in correspondentie aan de Stichting Expertgroep Klokkenluiders.

De onderzoekscommissie heeft vastgesteld dat deze concrete casus niet aan de orde zijn gekomen tijdens het gesprek met de selectiecommissie. Voor zover het de eerste casus betreft, kan dat worden verklaard uit het geconstateerde feit dat uit het onderzoek blijkt dat de betrokkene zich de eerste casus niet herinnerde en zich ook niet bewust was van het feit dat

²⁶ Bij brief van 2 mei 2005 had de huidige voorzitter van het Huis voor klokkenluiders als fungerend hoofdofficier van justitie geschreven dat de betreffende aangifte zou worden beoordeeld op zijn parket (nl. het Arrondissementsparket Den Haag).

deze zaak onderdeel uitgemaakt zou hebben van een klokkenluidersmelding. Als mogelijke verklaring heeft de betrokkene hiervoor aangevoerd dat hij als hoofdofficier van justitie weliswaar verantwoordelijk was, maar de beslissing om al dan niet vervolging in te stellen niet zelf inhoudelijk voorbereidde. Bovendien ging het om talloze, zeer uiteenlopende zaken en was niet duidelijk of het ging om een klokkenluiderszaak of niet. De onderzoekscommissie heeft vernomen dat een hoofdofficier van justitie talloze voorstellen voor een beslissing (al dan niet een sepotbeslissing) onder ogen krijgt, met daaraan gehecht een standaardformulier waarop de sepotgronden zijn weergegeven. Niet is weergegeven of de voorgelegde casus een klokkenluiderszaak is. De hoofdofficier van justitie toetst de voorgestelde beslissing.

Indien de leden van de selectiecommissie kennis zouden hebben gehad van deze concrete casus, zou dit dan hebben moeten leiden tot de conclusie dat de kandidaat ongeschikt zou zijn voor het voorzitterschap van het Huis voor klokkenluiders? In dit verband merkt de onderzoekscommissie op dat bij de beoordeling van de geschiktheid van een kandidaat niet zozeer het criterium centraal staat of de betrokkene ervaring heeft met specifieke klokkenluiderszaken, maar of hij of zij, in het geval hij of zij deze specifieke ervaring heeft, zorgvuldig heeft opgetreden. Uit de beschikbare informatie ontstaat inderdaad de indruk dat de huidige voorzitter van het Huis voor klokkenluiders in zijn toenmalige hoedanigheid van hoofdofficier van justitie verantwoordelijk is geweest voor een sepotbeslissing die tevens zou kunnen worden aangemerkt als 'klokkenluiderszaak'. De onderzoekscommissie ziet in die betrokkenheid echter geen rechtvaardiging voor de conclusie dat de huidige voorzitter van het Huis voor klokkenluiders ongeschikt zou zijn voor het voorzitterschap; de beslissing om de betreffende zaak te seponeren getuigt immers op zichzelf niet van onzorgvuldigheid. Datzelfde geldt voor de grond waarop dat besluit kennelijk is gebaseerd, zoals is opgenomen in de toen geldende beleidsregels van het openbaar ministerie ten aanzien van de toepassing van sepotgronden. Bij afwezigheid van primaire bronnen over de betrokkenheid van de huidige voorzitter van het Huis voor klokkenluiders bij de hierboven beschreven casus van de Vuurwerkkramp in Enschede, heeft de onderzoekscommissie geen onderbouwing kunnen vinden van de stelling dat de betrokkene onzorgvuldig zou hebben gehandeld.

4.2.5 De beoordeling van nevenactiviteiten

Zoals is besproken in hoofdstuk 2, ligt de verantwoordelijkheid voor de beoordeling van de nevenfuncties in het licht van artikel 3c, vierde lid, van de wet, in de periode vóór de benoeming bij de Minister van BZK. In de periode na de benoeming ligt die verantwoordelijkheid bij de Commissie incompatibiliteiten.

Uit het onderzoek van de onderzoekscommissie is gebleken dat de nevenfuncties van de huidige voorzitter van het Huis voor klokkenluiders aan de orde zijn gekomen tijdens de werving en selectie van de nieuwe voorzitter van het Huis voor klokkenluiders, in het bijzonder tijdens het gesprek met de selectiecommissie. Eén van die nevenfuncties was het

lidmaatschap van de Afdeling klachtbehandeling van de CTIVD, dat de huidige voorzitter van het Huis voor klokkenluiders sinds 1 april 2018 vervulde.²⁷

De mogelijke spanning tussen enerzijds het voorzitterschap van het Huis voor klokkenluiders en anderzijds het lidmaatschap van de Afdeling klachtbehandeling van de CTIVD bestaat uit het volgende. Werknemers die betrokken zijn of zijn geweest bij de 'uitvoering van de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten 2017 en de Wet veiligheidsonderzoeken' hebben niet het recht om zich te wenden tot de Afdeling onderzoek van het Huis voor klokkenluiders. Zij kunnen zich tot de Afdeling klachtbehandeling van de CTIVD wenden om een vermoeden van een misstand te melden.²⁸ Zij hebben echter wel het recht om de Afdeling advies van het Huis voor klokkenluiders een verzoek te doen 'om informatie, advies en ondersteuning inzake het vermoeden van een misstand'.²⁹ Indien de voorzitter van het Huis voor klokkenluiders dus tevens lid is van de Afdeling klachtbehandeling van de CTIVD, kan het voorkomen dat hij of zij geacht wordt een klacht in behandeling te nemen van een persoon aan wie (onder zijn of haar verantwoordelijkheid) advies wordt verstrekt door de Afdeling advies van het Huis voor klokkenluiders. Afgezien van de vraag of hier daadwerkelijk sprake is van een betrekking van de voorzitter 'waarvan de uitoefening ongewenst is met het oog op een goede vervulling van zijn functie of op de handhaving van zijn onpartijdigheid en onafhankelijkheid of van het vertrouwen daarin' bestaat hier wel een *risico op* een 'onverenigbare nevenfunctie'.

Naar de mening van de onderzoekscommissie zou de selectiecommissie daarom uitdrukkelijk moeten stilstaan bij de mogelijke incompatibiliteit. Zij heeft vastgesteld dat dit ook gebeurd is. Tijdens het gesprek met de selectiecommissie is het lidmaatschap van de Afdeling klachtbehandeling van de CTIVD uitdrukkelijk aan de orde geweest. De selectiecommissie heeft geen uitdrukkelijk besluit genomen ten aanzien de verenigbaarheid van deze nevenfunctie met het voorzitterschap van het Huis voor klokkenluiders, zo heeft de onderzoekscommissie vernomen. De beoordeling van de verenigbaarheid van nevenfuncties van de huidige voorzitter van het Huis voor klokkenluiders is evenwel tijdens het arbeidsvoorwaardengesprek aan de orde gekomen.

De onderzoekscommissie heeft vastgesteld dat de huidige voorzitter van het Huis voor klokkenluiders met ingang van 1 november 2018 is gestopt met het lidmaatschap van de Afdeling klachtbehandeling van de CTIVD.³⁰

²⁷ Besluit van 10 april 2018, nr. 2018000640, houdende de benoeming van de heer mr. W.B.M. Tomesen tot lid van de afdeling klachtenbehandeling van de commissie van toezicht op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten (Stcrt. 2018, 22202).

²⁸ Artikel 126 van de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten 2017.

²⁹ Artikel 3k, eerste lid, van de wet.

³⁰ Besluit van 5 oktober 2018, nr. 2018001765, houdende ontheffing van de heer mr. W.B.M. Tomesen uit de functie van lid van de afdeling klachtenbehandeling van de commissie van toezicht op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten (Stcrt. 2018, 58370). De huidige voorzitter van het Huis voor klokkenluiders heeft naar eigen zeggen hiertoe een verzoek ingediend in augustus of september van 2018.

De reden die daarvoor is aangedragen, is dat de voorzitter van de Commissie van Toezicht op de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten dit wenselijk vond omdat hij kennelijk van mening was dat er een *risico op* een incompatibiliteit bestond.

Dit leidde tot de situatie dat de Minister van BZK aan het einde van juni 2018, toen zij de voordracht voor het benoemingsbesluit deed, kennelijk van mening was dat er geen sprake was van een onverenigbare nevenfunctie die in de weg zou staan aan de benoeming van de huidige voorzitter van het Huis voor klokkenluiders. Spoedig daarna kwam de huidige voorzitter van het Huis voor klokkenluiders zelf, kennelijk op instigatie van de voorzitter van de CTIVD, tot een andere conclusie toen hij een verzoek deed om te worden ontheven uit zijn functie als lid van de Afdeling klachtbehandeling van de CTIVD.³¹

De onderzoekscommissie meent dat hieruit achteraf gezien echter niet de conclusie kan worden getrokken dat de Minister van BZK niet tot de voordracht van de huidige voorzitter van het Huis voor klokkenluiders had mogen overgaan.

Uit het onderzoek van de onderzoekscommissie is ook gebleken dat sinds de benoeming van de huidige voorzitter van het Huis voor klokkenluiders meer dan zeven maanden zijn verstreken voordat de beoordeling van zijn nevenfuncties door de Commissie incompatibiliteiten tot een afronding kwam. De kennelijke reden hiervoor was dat de commissie, in samenspraak met de huidige voorzitter van het Huis voor klokkenluiders, heeft besloten om diens nevenfuncties gelijktijdig met de nevenfuncties van twee kandidaat-bestuursleden te beoordelen. De selectieprocedure van die twee kandidaat-bestuursleden liep vertraging op; de twee succesvolle kandidaten werden pas begin december geselecteerd, waarmee ook de beoordeling van diens nevenfuncties werd uitgesteld en pas op 12 februari 2019 kon worden afgerond. Toen stelde de Commissie incompatibiliteiten vast dat de huidige voorzitter van het Huis voor klokkenluiders geen nevenfuncties vervulde die onverenigbaar waren met het voorzitterschap van het Huis voor klokkenluiders. De hierboven genoemde nevenfunctie als lid van de Afdeling klachtbehandeling van de CTIVD, maakte van deze beoordeling géén deel uit, omdat de huidige voorzitter van het Huis voor klokkenluiders zijn lidmaatschap al vóór die tijd, namelijk per 1 november 2018, had beëindigd.

In de periode tussen de benoeming van de voorzitter (of een lid) en de afronding van de beoordeling van diens nevenfuncties bestaat het risico dat de voorzitter (of een lid) een nevenfunctie uitoefent die achteraf door de Commissie incompatibiliteiten wordt gekwalificeerd als onverenigbaar met het voorzitterschap van het Huis voor klokkenluiders.

³¹ Het 'eigen verzoek' kan worden afgeleid uit het besluit van 5 oktober 2018, nr. 2018001765, houdende ontheffing van de heer mr. W.B.M. Tomesen uit de functie van lid van de afdeling klachtenbehandeling van de commissie van toezicht op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten (Stcrt. 2018, 58370).

In het specifieke geval van de huidige voorzitter van het Huis voor klokkenluiders bestond dat risico in de periode van zeven maanden tussen juli 2018 en februari 2019. Dat risico kan niet geheel worden weggenomen door tijdens de selectieprocedure in een gesprek met de kandidaat nevenfuncties ter sprake te laten komen of door de voordracht voor de benoeming zelf, waarmee de Minister van BZK impliciet aangeeft de uitoefening van de nevenfuncties van de kandidaat niet als beletsel voor de benoeming te zien. Het is immers mogelijk dat de Commissie incompatibiliteiten, die bij de beoordeling van nevenfuncties in principe niet weet in hoeverre de nevenfuncties tijdens een sollicitatieprocedure aan de orde zijn geweest, een andere conclusie trekt over de verenigbaarheid van de nevenfuncties van de huidige voorzitter van het Huis voor klokkenluiders met het voorzitterschap van dat Huis.

Gelet op het grote vertrouwen dat moet worden gesteld in de voorzitter, moet de periode waarin het hierboven bedoelde risico bestaat, zo kort mogelijk zijn. Hoewel redelijkerwijs enige tijd gemoeid zal zijn met die beoordeling en het waarschijnlijk onvermijdelijk is dat die periode valt in de benoemingstermijn van de voorzitter, moet een afronding ervan zo spoedig mogelijk en in ieder geval binnen enkele weken haalbaar zijn. De periode van zeven maanden die zijn verstreken tussen de benoeming van de huidige voorzitter van het Huis voor klokkenluiders per 1 juli 2018 en de afronding van de beoordeling van zijn nevenfuncties in februari 2019 was te lang.

Daarnaast heeft de onderzoekscommissie vastgesteld dat de Commissie incompatibiliteiten voor zichzelf een passieve rol weggelegd ziet; de beoordeling van nevenfuncties door de Commissie incompatibiliteiten vindt plaats op instigatie van de voorzitter van het Huis voor klokkenluiders. De onderzoekscommissie is van mening dat een meer actieve houding van de Commissie incompatibiliteiten wenselijk is. Dat zou bijvoorbeeld kunnen worden bereikt door periodiek en uit eigen beweging de nevenfuncties van de voorzitter en andere leden van het bestuur van het Huis voor klokkenluiders op te vragen en in het geval van nieuwe nevenfuncties daarover een oordeel te vellen.

Tot slot merkt de onderzoekscommissie op dat de beoordeling van de nevenactiviteiten door de Commissie incompatibiliteiten de vorm krijgt van een voor het Huis voor klokkenluiders 'bindend advies', maar dat noch de wet, noch het instellingsbesluit van de Commissie incompatibiliteiten sancties verbindt aan het eventueel negeren van dat advies. Hoewel de onderzoekscommissie geen reden heeft om aan te nemen dat het Huis voor klokkenluiders in het verleden een advies van de Commissie incompatibiliteiten naast zich heeft neergelegd, vindt zij deze situatie onwenselijk.

Hoofdstuk

5

Conclusie en aanbevelingen

5.1 Conclusie

De onderzoekscommissie heeft de opdracht gekregen 'een weging te maken van haar bevindingen, mede in relatie tot de uitkomst van de procedure'. Die opdracht begrijpt zij aldus dat de onderzoekscommissie gevraagd wordt aan te geven welk belang moet worden toegekend aan elk van haar bevindingen ten opzichte de andere bevindingen.

De onderzoekscommissie is op basis van haar onderzoek van mening dat de werving- en selectieprocedure die heeft geleid tot de benoeming van de huidige voorzitter van het Huis voor klokkenluiders in essentie adequaat en objectief is uitgevoerd. De gemaakte keuzes zijn redelijk. Hierdoor is de ontstane vacature voor een voorzitter van het Huis voor klokkenluiders op een open en eerlijke wijze vervuld.

De onderzoekscommissie maakt daarbij twee kanttekeningen. Ten eerste vindt zij dat het de voorkeur zou hebben verdiend om een 'onafhankelijke derde' te betrekken bij de werving- en selectieprocedure. Ten tweede is de onderzoekscommissie van mening dat de beoordeling van nevenactiviteiten door de Commissie incompatibiliteiten te laat heeft plaatsgevonden. Uit het mandaat van die commissie volgt weliswaar dat haar rol aanvangt op het moment dat de werving, selectie en benoeming reeds zijn afgerond, zoals is besproken in hoofdstuk 2, maar het verloop van ruim zeven maanden tussen de benoeming en de afronding van de beoordeling van de nevenfuncties, was onnodig en onwenselijk.

Deze kanttekeningen, die hieronder zijn uitgewerkt in twee aanbevelingen, doen echter geen afbreuk aan de conclusie dat de werving, selectie en benoeming van de huidige voorzitter van het Huis voor klokkenluiders in essentie adequaat en objectief is uitgevoerd.

De onderzoekscommissie komt dan ook tot de slotsom dat bij de werving- en selectieprocedure die heeft geleid tot de benoeming van de huidige voorzitter van het Huis voor klokkenluiders geen sprake is geweest van een 'misstand' als bedoeld in de omschrijving die is opgenomen in artikel 1, onderdeel d, onder 2°, van de Wet Huis voor klokkenluiders.

5.2 Aanbeveling 1: Betrokkenheid onafhankelijke derde bij de werving en selectie van nieuwe bestuursleden

De onderzoekscommissie beveelt aan om voortaan een 'onafhankelijke derde' te betrekken bij de werving- en selectieprocedure als lid van de selectiecommissie. Met 'onafhankelijke derde' doelt de onderzoekscommissie op een persoon die geen banden heeft met een ministerie of het Huis voor klokkenluiders, of in ieder geval op enige afstand staat. Dat zou bijvoorbeeld een lid van de Raad van Advies van het Huis voor klokkenluiders (conform aanbeveling 20 van het reeds genoemde rapport

'Advies voor een herstart van het Huis voor klokkenluiders: advies, onafhankelijk onderzoek en preventie') kunnen zijn, een rechter of een andere onafhankelijke derde. Op deze manier kan de in die aanbeveling genoemde 'verbinding met de buitenwereld' worden versterkt.

5.3 Aanbeveling 2: Procedure beoordeling van nevenactiviteiten voorzitter

De huidige, beschreven procedure voor de beoordeling van nevenactiviteiten door de Commissie incompatibiliteiten Huis voor klokkenluiders in het licht van artikel 3c, vierde lid, van de wet, is zeer summier. Als gevolg daarvan bestaat onduidelijkheid over die procedure. Die onduidelijkheid heeft betrekking op in ieder geval twee onderdelen, namelijk op het moment waarop de beoordeling moet plaatsvinden en op de vraag hoe deze beoordeling zich verhoudt tot het wege van de (toelaatbaarheid van) nevenactiviteiten in gesprekken met de selectiecommissie.

Gelet op het bijzondere karakter van het Huis voor klokkenluiders en het grote vertrouwen dat moet worden gesteld in zijn voorzitter, is deze onduidelijkheid niet wenselijk. Daarom beveelt de commissie aan de geldende procedure voor de beoordeling van nevenactiviteiten van de voorzitter van het Huis voor klokkenluiders nader uit te werken. Een mogelijkheid daartoe is naar de opvatting van de onderzoekscommissie is een uitbreiding van het mandaat van de Commissie incompatibiliteiten Huis voor klokkenluiders door haar niet alleen van de zittende, maar ook van de kandidaat-voorzitter en kandidaat-leden de nevenactiviteiten te laten beoordelen. Daarmee wordt ook duidelijk dat die verantwoordelijkheid tijdens een werving- en selectieprocedure primair bij de Commissie incompatibiliteiten komt te rusten, zodat de weging van de toelaatbaarheid van nevenactiviteiten door de selectiecommissie in minder indringende mate kan geschieden. Het ligt voor de hand deze beoordeling te verrichten ten aanzien van de succesvolle kandidaat of van hooguit enkele van de overgebleven kandidaten.

De hier aanbevolen uitbreiding van het mandaat van de Commissie incompatibiliteiten verzekert dat eventuele twijfel over de verenigbaarheid van nevenfuncties met het voorzitterschap van het Huis voor klokkenluiders reeds voor de aanvang van dat voorzitterschap door een onafhankelijke toetsing wordt weggenomen, ofwel doordat de betreffende, onverenigbare nevenfunctie wordt gestaakt ofwel doordat de benoeming van de betreffende persoon uitblijft.

Het gevolg van de bovenstaande aanbeveling zou moeten zijn dat het advies (al dan niet met een bindend karakter) over de nevenfuncties van een kandidaat-voorzitter wordt uitgebracht aan in ieder geval de Minister van BZK, die immers de voordracht zou moeten doen voor de benoeming van de betrokkene.

Voor zover de Commissie incompatibiliteiten een beoordeling uitvoert van nevenfuncties van een reeds benoemde voorzitter kan de huidige werkwijze, waarbij het advies wordt uitgebracht aan het Huis voor klokkenluiders, in stand blijven. Niettemin beveelt de onderzoekscommissie aan om de procedure voor de beoordeling van nevenfuncties door de Commissie incompatibiliteiten uit te werken door uitdrukkelijk te bepalen op wiens initiatief advies wordt gevraagd en wanneer nieuwe nevenfuncties van een zittende voorzitter onder de aandacht worden gebracht van de Commissie incompatibiliteiten. Die uitwerking zou een actievere rol van de Commissie incompatibiliteiten mogelijk moeten maken.

Hoewel de commissie tijdens haar onderzoek op dit punt geen concrete problemen in de praktijk heeft kunnen vaststellen, zou het daarnaast goed zijn om te verduidelijken welke gevolgen een negatief bindend advies heeft.

Ten aanzien van de uitwerking van de bovenstaande aanbevelingen zou kunnen worden overwogen om deze procedure in de Wet Huis voor klokkenluiders (of in daarop gebaseerde uitvoeringsregelgeving) op te nemen; daarin is immers ook de bevoegdheid van de Minister van BZK ten aanzien van de benoeming van de voorzitter opgenomen.

Hoofdstuk

6

Bijlagen

6.1 Instellingsbesluit van de Commissie van onderzoek inzake de procedure van werving, selectie en benoeming van de voorzitter van het Huis voor klokkenluiders

Besluit van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 29 januari 2019, nr. 2019-0000037204, houdende instelling van de Commissie van onderzoek inzake de procedure van werving, selectie en benoeming van de voorzitter van het Huis voor klokkenluiders

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

Gelet op artikel 2, eerste lid, van de Wet vergoedingen adviescolleges en commissies;

Besluit:

Artikel 1 Begripsbepalingen

In dit besluit wordt verstaan onder:

- a. *commissie*: commissie, genoemd in artikel 2;
- b. *Minister*: Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties;
- c. *ministerie*: Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Artikel 2 Instelling en taak

1. Er is een onafhankelijke Commissie van onderzoek inzake de procedure van werving, selectie en benoeming van de voorzitter van het Huis voor klokkenluiders.
2. De commissie heeft tot taak om:
 - a. onderzoek te doen naar het verloop van de procedure van werving, selectie en benoeming van de huidige voorzitter van het Huis voor klokkenluiders, in het licht van het vermoeden van een misstand in de zin van artikel 1, onder d, van de Wet Huis voor klokkenluiders, dat bij het ministerie is gemeld;
 - b. een oordeel te geven over deze procedure en de wijze waarop deze in dit geval is uitgevoerd, mede in het licht van de specifieke eisen die aan het voorzitterschap worden gesteld in artikel 3c van de Wet Huis voor klokkenluiders;
 - c. een weging te maken van haar bevindingen, mede in relatie tot de uitkomst van de procedure.
3. Naar aanleiding van de bevindingen en conclusies is de commissie bevoegd aanbevelingen te doen.

Artikel 3 Samenstelling, benoeming, ontslag

1. De commissie bestaat uit een voorzitter en twee andere leden.
2. De voorzitter en de andere leden hebben zitting op persoonlijke titel en oefenen hun functie uit zonder last of ruggespraak.
3. De voorzitter en de andere leden kunnen op eigen verzoek of wegens ongeschiktheid, onbekwaamheid of op andere zwaarwegende gronden worden geschorst en ontslagen door de Minister.

Artikel 4 Leden

De leden van de commissie zijn:

- mr. P.J. (Pieter Jan) Biesheuvel, tevens voorzitter;
- mr. dr. J.L.W. (Hansko) Broeksteeg;
- prof. dr. G.W. (Wim) Dubbink.

Artikel 5 Secretaris

1. De secretaris van de commissie is mr. dr. E.B. (Emile) Beenakker.
2. De secretaris is voor de uitvoering van zijn taak uitsluitend verantwoordig schuldig aan de commissie.

Artikel 6 Duur van het onderzoek

1. De commissie brengt uiterlijk drie maanden na de inwerkingtreding van dit besluit haar eindrapport uit aan de Minister.
2. Na het uitbrengen van het eindrapport is de commissie opgeheven.

Artikel 7 Werkwijze

1. De commissie stelt een protocol vast over de wijze waarop zij het onderzoek uitvoert, waaronder in ieder geval over de wijze waarop zij personen hoort en daarvan verslag doet en op welke wijze de vertrouwelijkheid van informatie geborgd wordt.
2. De commissie bepaalt in het protocol hoe zij, in het kader van hoor en wederhoor, bevindingen voorlegt aan personen of instanties die door deze bevindingen worden geraakt of die daartegen bedenkingen zouden kunnen hebben.
3. De commissie en de Minister stellen gezamenlijk een protocol vast over de wijze waarop door het ministerie informatie wordt verstrekt en de vertrouwelijkheid daarvan wordt geborgd. De voorzitter van de commissie ondertekent dit protocol namens de commissie.
4. De commissie verantwoordt haar werkwijze in het eindrapport.

Artikel 8 Inwinnen van inlichtingen

1. De commissie is bevoegd zich voor het inwinnen van inlichtingen rechtstreeks te wenden tot personen en instellingen en hen te verzoeken die medewerking te verlenen die redelijkerwijs nodig is voor de uitvoering van het onderzoek.
2. Het ministerie verleent de commissie de verlangde medewerking en toegang tot alle informatie die zij nodig heeft met inachtneming van het in artikel 7, derde lid, bedoelde protocol.
3. Ambtenaren van het ministerie zijn verplicht om de leden van de commissie de verlangde medewerking te verlenen, voor zover deze samenhangt met hun ambtelijke taak.

Artikel 9 Vergoeding

1. Aan de voorzitter wordt een vaste vergoeding per maand toegekend, waarbij de salarisschaal wordt vastgesteld op schaal 18, trede 10, van bijlage B van het Bezoldigingsbesluit Burgerlijke Rijksambtenaren 1984 en de arbeidsduurfactor op 0,4 fte.
2. Aan de andere leden wordt een vaste vergoeding per maand toegekend, waarbij de salarisschaal wordt vastgesteld op schaal 18, trede 10, van bijlage B van het Bezoldigingsbesluit Burgerlijke Rijksambtenaren 1984 en de arbeidsduurfactor op 0,2 fte.

Artikel 10 Openbaarmaking

1. Rapporten, notities, verslagen, adviezen en andere producten die door of namens de commissie worden vervaardigd of vergaard, worden niet door de commissie openbaar gemaakt, maar uitsluitend aan de Minister uitgebracht of overgedragen.
2. Het eindrapport van de commissie wordt door de Minister openbaar gemaakt.

Artikel 11 Archiefbescheiden

1. Het archief van de onderzoeksc commissie wordt na afloop van het onderzoek overgebracht naar het archief van het ministerie.
2. Het beheer van het archief vindt plaats met inachtneming van de protocollen, bedoeld in artikel 7, eerste en derde lid.

Artikel 12 Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van de Staatscourant waarin het wordt geplaatst.

Dit besluit zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst en in afschrift worden gezonden aan betrokkenen.

*De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
K.H. Ollongren*

TOELICHTING

Op 17 september 2018 is bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties een aankondiging van twee meldingen van vermoedens van misstanden binnengekomen, die mede betrekking hebben op het verloop van de procedure van werving, selectie- en benoeming van de huidige voorzitter van het Huis voor klokkenluiders.

Het Huis voor klokkenluiders is een zelfstandig bestuursorgaan dat is ingesteld door de Wet Huis voor klokkenluiders. De voorzitter van het Huis wordt bij koninklijk besluit benoemd (artikel 3c, eerste lid, Wet Huis voor klokkenluiders). De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is verantwoordelijk voor een voordracht tot benoeming van een voorzitter.

Omdat de procedure van werving, selectie en benoeming onder mijn verantwoordelijkheid valt en de procedure binnen mijn ministerie is georganiseerd, heb ik besloten om dit onderdeel van de meldingen als vermoeden van een misstand in de zin van de Wet Huis voor klokkenluiders in behandeling te nemen en daartoe een onafhankelijke externe commissie in te stellen. Ik heb de Tweede Kamer hierover op 19 december 2018 geïnformeerd (*Kamerstukken II 2018/19, 33 258, nr. 38*).

De onderzoeksopdracht richt zich op het achterhalen van het verloop van de procedure van werving, selectie en benoeming van de huidige voorzitter van het Huis voor klokkenluiders. Deze procedure is gestart in februari 2018 en geëindigd met de benoeming van mr. W.B.M. (Wilbert) Tomesen in juli 2018. De opdracht richt zich tevens op het vormen van een oordeel over het verloop van deze procedure en de handelwijze van betrokkenen.

De formulering van de opdracht brengt met zich mee dat de commissie bij haar onderzoek alle aspecten van de meldingen kan betrekken die in haar ogen relevant zijn voor het onderzoek naar de gevolgde procedure van werving, selectie en benoeming. Zij kan gedurende het onderzoek aanvullende vragen formuleren en deze onderzoeken en beantwoorden, indien zij dat dienstig acht aan haar opdracht.

Als voorzitter van de commissie wordt benoemd mr. P.J. (Pieter Jan) Biesheuvel. De heer Biesheuvel is sinds 2014 voorzitter van de Commissie Naleving cao Uitzendwezen en sinds 2004 co-voorzitter van het Overlegorgaan Fysieke Leefomgeving. Daarnaast is hij voorzitter van de Raad van Toezicht van de Stichting Passend Lezen en van de Stichting Keurmerk Private Lease. Bovendien is hij lid van het bestuur van CCHO, een fonds voor opleiding en ondernemerschap.

Als leden worden prof. dr. G.W. (Wim) Dubbink en mr. dr. J.L.W. (Hansko) Broeksteeg benoemd. De heer Dubbink is hoogleraar filosofie aan Tilburg University. Zijn expertise is (Kantiaanse) ethiek en ethiek van bedrijf en organisatie. Hij publiceert en geeft les over de integriteit van organisaties. Hij is coördinator van de MA-track 'Ethiek van Bedrijf en Organisatie'. De heer Broeksteeg is universitair hoofddocent staatsrecht aan de Radboud Universiteit. Hij is gespecialiseerd in gemeenterecht en parlementair recht. Hij is tevens rechter-plaatsvervanger en voorzitter van een bezwarenadviescommissie.

*De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
K.H. Ollongren*

6.2 Onderzoeksprotocol van de Commissie van onderzoek inzake de procedure van werving, selectie en benoeming van de voorzitter van het Huis voor klokkenluiders

Protocol van 1 februari 2019 over de werkwijze van de Commissie van onderzoek inzake de procedure van werving, selectie en benoeming van de voorzitter van het Huis voor klokkenluiders

De Commissie van onderzoek inzake de procedure van werving, selectie en benoeming van de voorzitter van het Huis voor klokkenluiders;

Gelet op artikel 7, eerste en tweede lid, van het besluit van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 29 januari 2019, nr. 2019-0000037204, houdende instelling van de Commissie van onderzoek inzake de procedure van werving, selectie en benoeming van de voorzitter van het Huis voor klokkenluiders;

Stelt het volgende protocol vast:

Artikel 1 Begrippen

In dit protocol wordt verstaan onder:

besluit: besluit van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 29 januari 2019, nr. 2019-0000037204, houdende instelling van de Commissie van onderzoek inzake de procedure van werving, selectie en benoeming van de voorzitter van het Huis voor klokkenluiders (*Stcrt.* 2019, 5652);

commissie: Commissie van onderzoek inzake de procedure van werving, selectie en benoeming van de voorzitter van het Huis voor klokkenluiders, genoemd in artikel 2, eerste lid, van het besluit.

Artikel 2 Doel van dit protocol

Dit protocol bevat voorschriften over de wijze waarop de commissie haar onderzoek uitvoert als bedoeld in artikel 2, tweede lid, van het besluit.

Artikel 3 Medewerking onderzoek

De commissie is op grond van artikel 8 van het besluit bevoegd zich te wenden tot personen en instellingen met het verzoek de commissie de medewerking te verlenen die deze redelijkerwijs nodig heeft voor het uitvoeren van het onderzoek.

Artikel 4 Uitnodiging voor gesprek

1. De commissie kan personen uitnodigen voor een gesprek.
2. De uitnodiging is persoonlijk en geldt uitsluitend voor de uitgenodigde.
3. De uitgenodigde persoon heeft het recht zich te laten bijstaan.

Artikel 5 Voorafgaande informatievoorziening

1. Aan de uitgenodigde persoon wordt voorafgaand aan het gesprek medegedeeld waarover het gesprek zal gaan.
2. Aan de uitgenodigde persoon worden voorafgaand aan het gesprek een exemplaar van het besluit en dit protocol toegestuurd.

Artikel 6 Gesprek

Het voeren van het gesprek geschiedt door leden van de commissie. De commissie kan toestaan dat, naast de betrokkene en degene die hem bijstaat en de secretaris, andere personen bij het gesprek aanwezig zijn en, indien gewenst, vragen stellen.

Artikel 7 Verslaglegging

1. Van het gesprek met de commissie wordt een verslag gemaakt.
2. Van het gesprek worden desgewenst ten behoeve van de verslaglegging geluidsopnames gemaakt, tenzij de betrokkene daartegen bezwaar heeft. De opnamen worden vernietigd nadat het verslag definitief is vastgesteld.
3. Het conceptverslag wordt voorgelegd aan de betrokkene met het verzoek het concept binnen een daarbij aangegeven termijn te retourneren.
4. De betrokkene kan wijzigingsvoorstellen doen, voor zover deze betrekking hebben op de eigen inbreng.
5. De betrokkene tekent het concept voor gezien en zendt het terug, eventueel vergezeld van wijzigingsvoorstellen.
6. Indien de wijzigingsvoorstellen niet worden overgenomen worden deze als bijlage bij het verslag gevoegd.
7. De voorzitter van de commissie stelt het verslag vast.
8. De betrokkene ontvangt een exemplaar van het vastgestelde verslag.
9. De commissie maakt gespreksverslagen niet openbaar en de gespreksverslagen maken geen deel uit van het eindrapport. Indien de commissie meent dat citaten uit het vastgestelde verslag van belang zijn voor het eindrapport en daarin worden opgenomen legt de commissie de citaten met de daarbij gebruikte context aan degene met wie gesproken is voor ter autorisatie. De commissie vermeldt de naam van betrokkene uitsluitend in het eindrapport indien deze daarvoor uitdrukkelijk toestemming heeft gegeven.

Artikel 8 Hoor en wederhoor bevindingen en concept-rapport

Indien de commissie bevindingen doet waardoor personen of instanties in het bijzonder worden geraakt of waartegen die personen of instanties bedenkingen zouden kunnen hebben, legt zij die bevindingen aan hen voor en stelt zij hen in staat binnen een redelijke termijn op de bevindingen te reageren. Een reactie op voor de betrokkene relevante delen van het concept-rapport wordt schriftelijk gegeven.

Artikel 9 Vertrouwelijkheid

Onverminderd artikel 8 van dit protocol, artikel 11 van het besluit en de Wet openbaarheid van bestuur waarborgt de commissie de vertrouwelijkheid van de aan haar verstrekte informatie en wordt aan de commissie verstrekte informatie niet aan derden gezonden zonder toestemming van de verstrekker.

Artikel 10 Bescherming van persoonsgegevens

De commissie draagt zorg voor de bescherming van persoonsgegevens in overeenstemming met verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de

bescherming van natuurlijke personen in verband met verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming) (PbEU 2016, L 119) en met de Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming.

Artikel 11 Archivering

De commissie draagt zorg voor een goede archivering van de bij haar aanwezige informatie.

Artikel 12 Vaststelling van het eindrapport

1. Het eindrapport van de commissie wordt vastgesteld bij besluit van de leden gezamenlijk.
2. Indien geen overeenstemming tussen de leden kan worden bereikt, wordt het eindrapport in afwijking van het eerste lid vastgesteld bij meerderheid van stemmen. Van die omstandigheid wordt mededeling gedaan in het eindrapport.

Commissie van onderzoek inzake de procedure van werving, selectie en benoeming van de voorzitter van het Huis voor klokkenluiders,

Namens deze,

de voorzitter,

P.J. Biesheuvel

6.3 Informatieprotocol

Protocol als bedoeld in artikel 7, derde lid, van het Instellingsbesluit Commissie van onderzoek inzake de procedure van werving, selectie en benoeming van de voorzitter van het Huis voor klokkenluiders (Stcrt. 2019, nr. 5652)

De Commissie van onderzoek inzake de procedure van werving, selectie en benoeming van de voorzitter van het Huis voor klokkenluiders (verder: de commissie) en de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (verder: de minister) komen het volgende informatieprotocol overeen.

1. Verzoeken om verstrekking van of inzage in informatie die berust bij het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties worden door of namens de commissie gericht aan de contactpersoon bij het ministerie.
2. Bij een verzoek om verstrekking of inzage wordt een zo duidelijk mogelijke omschrijving gegeven van de gewenste informatie.
3. Aan een verzoek om verstrekking of inzage wordt zo spoedig mogelijk gevolg gegeven.
4. Indien het gaat om persoonsgegevens die niet zonder toestemming van de betreffende persoon verstrekt mogen worden, zal het ministerie die persoon verzoeken om toestemming te verlenen.
5. Bij het ter beschikking stellen van informatie wordt vermeld of deze een vertrouwelijk karakter heeft.
6. Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties houdt een overzicht bij van de verstrekte of ter inzage gegeven informatie en het eventueel vertrouwelijke karakter ervan.
7. Indien het belang van vertrouwelijkheid daartoe noopt worden aanvullende afspraken gemaakt omtrent de wijze waarop de commissie (delen van of passages uit) de informatie bij haar rapport voegt of daaruit citeert.
8. De informatie die aan de commissie wordt verstrekt tijdens het onderzoek wordt door de commissie uitsluitend gebruikt voor de doeleinden van het onderzoek.
9. Informatie met een vertrouwelijk karakter wordt door het ministerie en de commissie niet via e-mail verzonden.
10. Het ministerie verstrekt vertrouwelijke informatie op papier of digitaal op een beveiligde gegevensdrager (USB-stick), naar gelang de voorkeur van de commissie.
11. Het ministerie creëert op <https://samenwerkruimten.rijksweb.nl> een afgeschermd werkomgeving waar alleen de leden van de commissie en haar secretaris toegang toe hebben.
12. Vertrouwelijk informatie die door het ministerie op een USB-stick is verstrekt, kan door de commissie op haar werkomgeving op <https://samenwerkruimten.rijksweb.nl> geplaatst en geraadpleegd worden.
13. In het eindrapport worden geen persoonsgegevens of herleidbare gegevens van huidige en voormalige medewerkers van het ministerie opgenomen tenzij daar toestemming voor is gegeven door betrokkenen.
14. De commissie duidt huidige en voormalige medewerkers van het ministerie in haar eindrapport uitsluitend aan met hun functie.
15. Uiterlijk 72 uur voorafgaand aan de aanbieding van het eindrapport aan de minister stelt de commissie in het kader van de naleving van dit protocol vijf exemplaren van het volledige onderzoeksrapport onder embargo beschikbaar aan het ministerie. Voor de ontvangst wordt een geheimhoudingsverklaring getekend.

Den Haag, datum [7 februari 2019]
De Commissie van onderzoek inzake
de procedure van werving, selectie en
benoeming van de voorzitter van het Huis voor
klokkenluiders,

[Getekend]

mr. P.J. Biesheuvel
Voorzitter

Den Haag, datum [1 februari 2019]
De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
Namens deze,

[Getekend]

drs. M.R. Schurink
Secretaris-generaal

6.4 Lijst met functies van de leden van de Commissie van onderzoek inzake de procedure van werving, selectie en benoeming van de voorzitter van het Huis voor klokkenluiders

mr. P.J. (Pieter Jan) Biesheuvel

- voorzitter Commissie Naleving cao Uitzendwezen;
- co-voorzitter Overlegorgaan Fysieke Leefomgeving (voorheen: Overlegorgaan Infrastructuur en Milieu);
- voorzitter raad van toezicht van de Stichting Passend Lezen;
- voorzitter Stichting Keurmerk Private Lease;
- bestuurslid CCHO, een fonds voor opleiding en ondernemerschap;
- lid raad van toezicht van de Coevorden Adriani Stichting.

mr. dr. J.L.W. (Hansko) Broeksteeg

- universitair hoofddocent Staatsrecht, Radboud Universiteit Nijmegen;
- honorair rechter-plaatsvervanger, rechtbank Midden-Nederland;
- voorzitter commissie Rechtsbescherming, provincie Gelderland;
- lid referendumcommissie, gemeente Landerd;
- vice-voorzitter raad van toezicht Alberdingk Thijm Scholen, Hilversum;
- lid raad van toezicht Nederlands Centrum voor Onderwijsrecht;
- voorzitter Stichting de Katholieke School;
- voorzitter medezeggenschapsraad openbare basisschool Hartenaas;
- lid gemeenschappelijke medezeggenschapsraad Stichting Invitare.

prof. dr. G.W. (Wim) Dubbink

- hoogleraar Filosofie, Tilburg University;
- editor-in-chief *The Journal of Ethics. An International Philosophical Review*;
- docent AOG, Groningen;
- docent Tilburg University Professional Learning;
- docent Wagner Instituut, Amsterdam;
- docent Academie voor Medisch Specialisten, Utrecht.

Commissie van onderzoek inzake de procedure
van werving, selectie en benoeming van de
voorzitter van het Huis voor klokkenluiders

Den Haag, mei 2019